

Мегаполіс потребує управління розвитком через несприятливий вплив зовнішнього середовища, необхідність задоволення власних потреб, вирішення проблем та узгодження цілей й інтересів його суб'єктів.

Список використаних джерел:

1. New Urban Agenda. United Nations. 2017. URL: <http://habitat3.org/wp-content/uploads/NUA-English.pdf> (дата звернення 25.03.2021).
2. Яровенко Т.С., Дон О.Д., Федоров Г.А. Урбанізація та агломерація як сучасні світові процеси економічного розвитку. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. Вип. № 1 (24) 2020. URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/archives> (дата звернення: 25.03.2021).

Д-р екон. наук Яровенко Т. С., Літвін Я. І.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ КРИПТОВАЛЮТИ
У МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКАХ**

Зміни у сфері міжнародних розрахунків вимагають від суб'єктів міжнародних відносин відповідної адаптації задля уникнення втрат фінансових потоків. Відношення до використання криптовалюти як інноваційного інструменту міжнародної торгівлі є неоднозначним: від злочину з «відмивання грошей», махінацій й фінансування тероризму, що карається кримінальною відповідальністю, до прояву інновацій й прогресу, що є неминучим у своєму поширенні. У зв'язку з чим використання такого засобу платежу у міжнародній торгівлі неминуче стикається з певними проблемами.

У світовій практиці на даний час використовується більше 23000 різних видів криптовалюти [1]. До ТОП-20 найбільш відомих на світовому ринку за обсягами капіталізації відносяться: Bitcoin, Ethereum, Tether, XRP, Polkadot, Cardano, Litecoin, Chainlink, Binance Coin, Bitcoin Cash, Stellar, USD Coin, Dogecoin, Uniswap, Aave, Wrapped Bitcoin, Bitcoin SV, EOS, Monero, NEM. При цьому капіталізація Bitcoin складає більш ніж 700 млрд, а NEM більш ніж 2 млрд дол. США. [2].

Криптовалюта як новітній платіжний засіб XXI століття й інноваційний інструмент міжнародної торгівлі має відмінності від інших видів (як традиційних, так і електронних) грошей, а також особливості використання:

– на відміну від електронних грошей криптовалюта представляє собою специфічний шифр, який утворюється у результаті математичних обчислень, тобто вона емітується у інтернет-мережі співтовариством громадян-«майнерів»;

– будь-який суб'єкт має можливість емісії («добування») криптовалюти. Проте більшість систем криптовалют має ліміт емісії, що забезпечує відсутність впливу інфляції;

- незважаючи на свій цифровий формат криптовалюта використовує власні розрахункові одиниці, а не фіатні гроші (USD, EUR, UAH);
- криптовалюта має інноваційний захист від підробки (більш надійний у порівнянні з іншими валютами світу) завдяки криптографічним методам створення й відсутності можливості дублювання, а також мінімальний ризик шахрайства за рахунок анонімності учасників розрахунків;
- курс криптовалюти відносно національних валют є волатильним, а отже збільшується валютний ризик;
- існують певні проблеми щодо визначення міри вартості криптовалюти, оскільки її вартість має високу волатильність у порівнянні із інфляцією національних валют;
- криптовалюта використовується як засіб платежу та як інвестиційний актив.

Таким чином, на наш погляд, під криптовалютою слід розуміти специфічні грошові знаки у вигляді шифру (який утворюється за допомогою спеціалізованої технології шифрування і передачі даних), що емітуються у інтернет-мережі співтовариством громадян, перебувають у обігу (або вилучені з нього) на принципах анонімності й незалежності учасників та є законним платіжним засобом на території певної іноземної держави (яка їх офіційно визнала).

Якщо розглядати криптовалюту як інструмент міжнародної торгівлі, то мова йде про світовий ринок криптовалюти, який забезпечує її емісію та обіг, з наявністю усіх ринкових атрибутів: попитом, пропозицією, конкуренцією, суб'єктами, об'єктами тощо.

Ринок криптовалют має класичні характеристики – відкритість, складність, динамічність, саморегульованість, сегментованість, наявність зворотного зв'язку та знаходиться у фазі активного розвитку. Сучасний ринок криптовалют знаходить на стадії, коли міжнародна торгівля збільшує обсяги її використання, а інвестори все частіше використовують у якості інвестиційного активу.

Це ринок представляє собою олігополістичний ринок на якому закони попиту та пропозиції починають діяти тільки при сильних періодичних змінах курсів у довгостроковій перспективі. До цього часу, зазвичай у коротко- й середньостроковому періоді зміни попиту та пропозиції криптовалюти діють у протилежних до закону напрямках. Виділяють три точки рівноваги на ринку криптовалюти: верхня – при ажіотажному попиті, нижня – при панічній відмові та середня.

Тобто, як і сама валюта, її курс є віртуальним. Вона немає номіналу, а вартість криптовалюти визначається виключно на основі співвідношення попиту й пропозиції на спеціальних біржах. Збільшення розмірів капіталізації криптовалюти відображає стабільне зростання її курсу, високу ліквідність з гарними перспективам розвитку.

Чинниками, які впливають на стан ринку криптовалюти є: поява механізмів й органів регулювання або контролю; стабільність або криза фінансової й банківської

сфер; наявність кризових явищ у світовій економіці; торгівельні війни; технологічні зміни, які, наприклад, дозволять використовувати децентралізовані додатки; поширення кримінальних операцій; хакерські атаки на біржі та «гаманці»; технічні збої; підтримка (визнання) або заборона криптовалют державами; її визнання ТНК та авторитетними інвесторами; вдосконалення законодавчої бази у цій сфері; введення практики ф'ючерсів на Bitcoin; збільшення енерговитратності майнінгу; розбіжності в середині спільноти майнерів й користувачів; поява кривалютних бірж деривативів тощо. Ринок криптовалют важко піддається прогнозуванню, але усі експерти стверджують, що у майбутньому слід очікувати появу нових учасників та видів криптовалют, а також зміни лідерів.

Список використаних джерел:

1. All Cryptocurrencies. URL: <https://coinmarketcap.com/all/views/all/> (дата звернення: 01.03.2021).
2. Рейтинг криптовалют по капіталізації. Coinlife. URL: <https://coinlife.com/top100/> (дата звернення: 01.03.2021).

Ярушин Є. В., канд. екон. наук Скрипник Н. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ
В УМОВАХ СИСТЕМНОЇ ГЛОБАЛЬНОЇ КРИЗИ**

На сьогоднішній день криза є абсолютно властивим явищем для будь-якої економіки, що пов'язано з її циклічністю. Кожна країна прагне до найбільш «безболісного» і швидкого подолання цієї фази.

Поняття кризи відображає в собі важкий перехідний стан економічного циклу. Світову економічну кризу можна охарактеризувати як неоднозначне явище, яке поєднує в собі як крах і падіння світової економіки, так і стимули, орієнтири подальшого підйому і зростання економічних показників, відновлення ефективного рівня за допомогою модернізації і реструктуризації системи, з можливістю досягнення більш великих успіхів, ніж в передкризовому стані [1, с. 19].

Специфічність форми економічної кризи як системи проявляється у тому, що вона має спільні складові з світовим господарством, а саме: суб'єкти, об'єкти, процеси, сфери. Суб'єкти – країни, групи інтегрованих країн, об'єднання країн, міжнародні організації, ТНК, ТНБ, впливові особи. Об'єкти – операції, інструменти здійснення діяльності на світових ринках. Процеси – інтеграція, глобалізація. Сфери світового господарства – виробництво, торгівля, технології, фінанси, маркетинг, сільське господарство тощо.